

OBČINA IDRİJA
Mestni trg 1
5280 IDRİJA

ŽUPAN

tel.: 05 37 34 500
fax: 05 37 34 531
obcina.idrija@idrija.si

Številka: 620-0001/2007
Datum: 13.4.2026

10

OBČINSKI SVET OBČINE IDRİJA

Zadeva: Odlok o dopolnitvi Odloka o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju Občine Idrija

Predlagatelj: Tomaž Vencelj, župan Občine Idrija

Gradivo pripravili/poročevalci:

Maja Majnik, vodja Oddelka za družbene dejavnosti in gospodarstvo
Gregor Prezelj, vodja Oddelka za splošne in pravne zadeve

Pristojno delovno telo:

Odbor za družbene dejavnosti
Statutarno - pravna komisija

Predlog sklepa:

Sprejme se Odlok o dopolnitvi Odloka o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju Občine Idrija v predlaganem, besedilu.

OBČINA IDRİJA

Mestni trg 1
5280 IDRİJA

ŽUPAN

tel.: 05 37 34 500

fax: 05 37 34 531

obcina.idrija@idrija.si

OBRAZLOŽITEV PREDLAGANEGA ODLOKA:

I. Pravna podlaga

- 23. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE)
- 23. člen Statuta Občine Idrija (Uradni list RS, št. 75/10-uradno prečiščeno besedilo, 107/13, 13/19, 202/20, 73/25).

II. Razlogi za sprejem

Pobudo za razglasitev hiše Giser na naslovu ulica Zmage št. 12, Idrija, parc.št. 1737, k.o. Idrija-mesto, št. stavbe 208 je podal zavod ID20 že v letu 2023.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica je pripravil stokovne podlage za razglasitev hiše Giser za kulturni spomenik lokalnega pomena in Občina Idrija je z namero razglasitve seznanila takratne lastnike hiše, dlje časa je trajala pridobitev soglasja solastnika, ki je prebival v Dubrovniku. Potem je eden od solastnikov preminil in postopek se je prekinil zaradi zapuščinskega postopka.

Postopek smo obnovili, ko nas je zavod Id20 obvestil, da so postali izključni lastniki objekta in ponovno podali pobudo za razglasitev hiše za kulturni spomenik lokalnega pomena.

Hiša Giser je značilno umeščena v pobočje na robu zgodovinskega jedra mesta in je primer značilne idrijske rudarske hiše iz 18. in 19. stoletja, ki je nudila nastanitev več družinam. Ohranila je več tradicionalnih lastnosti in sicer je delno vkopana v breg s čelom, ki gleda v dolino, ima originalno skeletno konstrukcijo nadstropja in kamnitega pritličja s kletjo, ohranjena je avtentična tlorisna razporeditev prostorov v notranjosti, ima strmo streho in simetrično zasnovano zatrepne fasade z značilnimi dvojnimi dvokrilnimi okni, deljenimi na šest polj, element podička in ganka ter vrt pred hišo.

Na podlagi 23. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE) in 23 člena Statuta Občine Idrija (Uradni list RS, št. 75/10-UPB, 107/13, 13/19, 202/20 in 73/25) je Občinski svet Občine Idrija na _____ seji _____ sprejel

ODLOK

o dopolnitvi Odloka o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju Občine Idrija

1. člen

V Odloku o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju Občine Idrija (Uradni list SRS, št. 16/86, 17/88, Uradni list RS, št. 56/93, 45/97, 131/03, 45/07, 115/07, 46/19 in 92/25) se v drugem odstavku 3. člena doda nova dvanajsta alineja, ki se glasi:

» - Rudarska hiša Giser, ulica Zmage št. 12.,«

2. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 620-0001/2007-

Datum:

ŽUPAN
Tomaž Vencelj

ČISTOPIS

(Uradni list SRS, št. 16/86, 17/88; Uradni list RS, št. 56/93, 45/97, 131/03, 45/07, 115/07, 46/19, 92/25)

Skupščina občine Idrija je na podlagi 18. in 19. člena zakona o naravni in kulturni dediščini (Uradni list SRS, št. 1/81) in 224. člena statuta občine Idrija na svoji seji zboru združenega dela dne 19. februarja 1986 in zboru krajevnih skupnosti dne 19. februarja 1986 ter na seji skupščine Občinske kulturne skupnosti Idrija dne 12. marca 1986 sprejela

ODLOK

o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Idrija

1. člen

Z namenom, da bi trajno zagotovili ohranitev in posebno družbeno varstvo kulturnih vrednot in naravnih znamenitosti, se deli nepremičnine kulturne dediščine na območju občine Idrija, ki imajo posebno kulturno, znanstveno zgodovinsko ali estetsko vrednost, razglasijo za kulturne in zgodovinske spomenike.

Kulturni in zgodovinski spomeniki so pod posebnim, z zakonom in tem odlokom določenim družbenim varstvom.

Cilji varovanja kulturnih in zgodovinskih spomenikov se uresničujejo s sprejetimi planskimi akti in varstvenimi ukrepi, določenimi s prepovedmi in omejitvami v tem odloku in zakonu.

2. člen

Kulturni in zgodovinski spomeniki so arheološka naselbinska in zgodovinska območja ter arheološki, umetnostni in arhitekturni, etnološki, zgodovinski in tehnični nepremični spomeniki.

Naravne znamenitosti so območja naravnih znamenitosti, naravni spomeniki, določene rastlinske posebnosti.

3. člen

Kot območja kulturnih in zgodovinskih spomenikov se razglasijo:

1. Cerkno
 - spomeniško območje NOB,
 - Brdci, spomenik 47 padlim gojencem partijske šole,
 - partizansko grobišče pokopališču,
 - arheološka postojanka Gradišče,
 - ž. c. sv. Ane,
 - p. c. sv. Jerneja,
 - hiša št. 86;
2. Idrija – historično jedro s spomeniki:
 - cerkev sv. Trojice,
 - cerkev sv. Antona s Kalvarijo,
 - kapelica sv. Janeza Nepomuka,

- hiša Kosovelova št. 8,
- hiša ulica Vinka Mohoriča št. 1,
- znamenje pri Lazarju – Pot k sv. Antonu št. 20,
- Čipkarska šola, Kosovelova 21,
- Realka, Študentovska ulica št. 16,
- grobnica cerkve sv. Barbare,
- Pot živega srebra – del Prelovčeve ulice,
- hiša Mestni trg 16.

Idrija s spomeniki:

- cerkev Žalostne Matere Božje z vhodno pokopališko stavbo, obzidjem in stopniščem s kostnico,
- Gozdarska šola, Gregorčičeva 35,
- znamenje pri Kumru – Gorska pot št. 24,
- strojnica jaška Inzaghi,
- Čermak- Špirekova peč.

4. člen

Kot arheološki spomeniki in območja se razglasijo:

1. Kladje pri Cerknem, Vrata,
2. Godovič, Jelenšek,
3. Reka, Grad in Kazarsko,
4. Šebrelje, Dolenja vas s sv. Ivanom,
5. Vojsko, Mrzla Rupa.

5. člen

Kot umetnostni in arhitekturni spomeniki se razglasijo:

1. Bukovo - ž. c. sv. Lenarta,
2. Črni vrh - p. c. Križa,
3. Črni vrh - ž. c. sv. Jošta,
4. Dolenji Novaki - ž. c. sv. Tomaža apostola,
5. Godovič – ž. c. sv. Urbana,
6. Gore – ž. c. sv. Marije Magdalene,
7. Gornji Vrsnik - p. c. sv. Tomaža,
8. Jagršče - ž. c. sv. Uršule,
9. Jazne - p. c. sv. Nikolaja,
10. Labinje - p. c. sv. Duha,
11. Lazec - p. c. sv. Jurija,
12. Ledine - ž. c. sv. Ahaca,
13. Ledinske Krnice - p. c. sv. Ahaca,
14. Orehek - v. c. sv. Ubalda,
15. Otalež - ž. c. sv. Katarine,
16. Planina - p. c. sv. Janeza Krstnika,
17. Police - p. c. Rojstvo Device Marije,
18. Ravne pri Cerknem - ž. c. sv. Urha,
19. Reka - p. c. sv. Kancijana,
20. Spodnja Idrija - ž. c. Device Marije vnebovzete, z ožjim območjem,
21. Straža - p. c. sv. Spreobrnjenja sv. Pavla,
22. Šebrelje - p. c. sv. Janeza Krstnika,

23. Šebrelje- ž. c. sv. Jurija,
24. Trebenče - p. c. sv. Jošta,
25. Vojsko - ž. c. sv. Jožefa,
26. Zakriž. - p. c. sv. Andreja,
27. Zavratac – ž. c. sv. Urha.

6. člen

Kot etnološki spomeniki se razglasijo:

1. Črni vrh - hiša št. 47,
2. Dolenji Novaki - hiša št. 5,
3. Gor. Kanomlja - hiša št. 43 – "Štrumovci",
4. Gor. Novaki - klet pri hiši št. 32 – "V št",
5. Gor. Novaki - hiša št. 55 – "V štul",
6. Podpleče - znamenje pod hišo št. 16,
7. Ravne pri Cerknem - hiša št. 52 – "Za Lamovjem",
8. Spodnja Idrija - hiša št. 74 – "Trnovše",
9. Spodnja Idrija - hiša št. 80 – "Kenda",
10. Spodnji Vrsnik - leseno znamenje pri hiši št. 2
11. Vojsko - hiša št. 47 – "Škratovše",
12. Zadlog - hiša št. 26 – "Tominc",
13. Črni vrh, križ pri hiši št. 53,
14. Domačija Podlanišče 13 - pri Rotovžu,
15. Hiša Ledine 20 – pri Jureč.

7. člen

Kot tehniški spomeniki in območja se razglasijo:

1. Dolenji Novaki - vodni mlin pri hiši št. 35,
2. Dolenji Novaki - vodni mlin pri hiši št. 46,
3. Gor. Kanomlja - Dolina Ovčjaka, Kanomeljske klavže,
4. Gorenji Novaki - mlin pri hiši št. 57 – "V Potoku",
5. Gorje - mlin in žaga pri domačiji št. 3.

8. člen

Kot spomenik NOB in območja se razglasijo:

1. Dolenji Novaki - Partizanka bolnica Franja,
2. Idrijski Log - Vojkova kočna na Brinovem griču,
3. Vojsko - Partizanska bolnica Pavla,
4. Vojsko - Partizanska tiskarna Slovenija na Vogalcah,
5. Vojsko - Partizansko grobišče Vojščica,
6. Gorenji Vrsnik - partizansko grobišče ob cerkvi,
7. Šebrelje - partizansko grobišče ob šoli,
8. Ledine - partizansko grobišče nad vasjo,
9. Mrutni vrh - partizansko grobišče,
10. Idršek - partizansko taborišče v Javorcah,
11. Sr. Kanomlja - partizansko taborišče v Žirovčkovi planini,
12. Jesenica - spomenik 96. ustreljenim borcem NOV,
13. Hudo polje - spomenik SVPB Pavla,

14. Masore - spomenik padlima borcema pri Sedeju,
15. Srednja Kanomlja - spomenik žrtvam fašizmu v Žličniku.

9. člen

Kot naravne znamenitosti in območja se razglasijo:

1. Cerkljanski vrh, Zaganjalka - presihajoči izvir v Volkovi grapi pod Cerkljanskim vrhom,
2. Godovič - Kačja smreka,
3. Gor. Kanomlja - Ponor s sotesko v Klamah,
4. Gor. Kanomlja - Slap na Klavžarici,
5. Gor. Kanomlja - Izvir v bližini Šinkovčeve jame in jama nad izvirom,
6. Gor. Kanomlja - Studenčkova jama ali Jama pri Studenčku,
7. Gor. Kanomlja - Vovkova jama ali Jama v podsteni,
8. Idrijska Bela - Divje jezero,
9. Idrijske Krnice - Jelenk,
10. Idrijski Log - Habečkovo brezno,
11. Idrijski Log - Jama nad Kobilu v dolini Idrije,
12. Porezen - Porezen v območju občine Idrija,
13. Ravne - Ravenska jama,
14. Spodnja Idrija - Ukovnik,
15. Cerčno - soteska potoka Zapoška,
16. Dolina Idrije s pritoki, z Idrijskimi klavžami,
17. Putrihove klavže in Belčne ali Brusove klavže,
18. Porečje Govškarce.

10. člen

Kot spomenik pomembnih ljudi se razglasi:

1. Zakojca - Bevkova domačija, hiša št. 10.

11. člen

Natančne oznake kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti, razglašeni s tem odlokom, navedbe lastnikov spomenikov, oziroma imetnikov pravice upravljanja, lastnosti, ki utemeljujejo razglasitev, režim in varstvo posamezne omejitve ter prepovedi ter razvojne usmeritve so navedene v Strokovnih osnovah za razglasitev nepremičnih kulturnih, zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novi Gorici, ki so sestavni del tega odloka in jih hrani oddelek za občno upravo in družbene službe.

12. člen

Skupščina občine mora preprečevati posege, s katerimi bi se utegnilo spremeniti v tem odloku opredeljeno lastnost spomenika oziroma naravne znamenitosti. Vsak predviden poseg ali raziskavo morata pristojna upravna organa za kulturo ter urejanje prostora in varstvo okolja pridobiti mnenje Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Nova Gorica, ki v zvezi z varstvom spomenikov opravlja strokovne naloge.

13. člen

Za nepremične kulturne spomenike veljata varstvena režima.

Varstveni režim I. stopnje, ki določa:

- varovanje spomenika v celoti, neokrnjenosti in izvirnosti,
- dovoljena dejavnost mora služiti potrebam varstva in po potrebi konserviranju in restavriranju spomenika,
- kakršenkoli poseg je mogoče le z dovoljenjem in pogoji, ki jih predpiše pristojni zavod.

Varstveni režim II. stopnje, ki določa:

- varovanje spomenika v avtentični pričevalnosti,
- dejavnost v okviru spomenika mora biti s spomeniškim značajem le-tega,
- za vsak poseg je potrebno soglasje pristojnega zavoda.

Za kulturne in zgodovinske spomenike iz 2. točke 3. člena tega Odloka veljajo naslednji varstveni režimi:

1. Idrija – historično jedro:

Varuje se:

- zgodovinski značaj mesta, podoba stavb, gabariti, oblike strešin, historično kritino, obstoječe arhitekturne detajle,
- tlorisna zasnova objektov,
- odnose med posameznimi stavbami ter odnos med stavbami in odprtim prostorom,
- pomembnejše prostorske naravne prvine znotraj mesta (parki, potoki, itd),
- odnos med naseljem in okolico ter podoba naselja v prostoru,
- pomembne javne vedute v prostoru: grad Gewerkenegg, cerkev sv. Antona, jašek Delo, jašek Frančiške, jašek Inzaghi.

Za spomenike znotraj območja EŠD 182 velja: Dovoljeni so konservatorski in restavratorski posegi na podlagi pripravljenega konservatorskega in restavratorskega programa oziroma kulturnovarstvenega soglasja, ki ga pripravi pristojna OE ZVKDS.

Za ostale posege v prostor so obvezne smernice in soglasja OE ZVKDS. Načela varstva kulturne dediščine se upoštevajo pri prostorskem planiranju in urbanističnem načrtovanju, vključujoč občinske podrobne prostorske načrte, posege na podlagi izdanih gradbenih dovoljenj ter investicijsko-vzdrževalna dela na obstoječih objektih. Izjemo predstavlja javna infrastruktura. Za investicijsko-vzdrževalna dela na javni infrastrukturi smernice in soglasja OE ZVKDS nista potrebna. Posege v prostor in dejavnosti v prostoru je potrebno načrtovati tako, da ne prizadenejo varovanih vrednot in materialne substance dediščine. Posegi v prostor naj prispevajo k trajni ohranitvi dediščine ali povečanju njene vrednosti.

2. cerkev sv. Trojice:

Varuje se tudi širša okolica objekta, ki zagotavlja funkcionalno integriteto varovane stavbne dediščine v širšem prostoru brez motečih prvin.

Prepovedano je:

- objekt poškodovati ali podreti,
- spreminjati tlorisno in višinsko zasnovo,
- spreminjati konstrukcijsko zasnovo in gradivo,
- spreminjati funkcionalno zasnovo in razporeditev dejavnosti v notranjem in pripadajočem zunanem prostoru,
- spreminjati oblikovanost zunanjsčine - arhitekturno členitev, strešine, kritino, napušče, zatrepe, stavbno pohištvo, gradiva, barvo, detajle itd.,

- na fasade nameščati reklamne panoje, izveske in svetila, ki niso v skladu z oblikovno in vsebinsko zasnovo objekta,
- spreminjati odnos do drugih objektov na parceli in do sosednjih stavb,
- spreminjati komunikacijsko in infrastrukturno navezavo na javni prostor,
- spreminjati ožjo okolico (pripadajoči odprti prostor) z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin.

Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo KD možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti dele stavb oz. stavbne opreme v kvalitetnejše oz. avtentičnejše stanje,
- izvajati znanstveno raziskovalna dela,
- spremeniti oz. dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta,
- posegati v okolico objekta zaradi boljše predstavitve objekta.

3. cerkev sv. Antona s Kalvarijo:

Varuje se tudi širša okolica objekta, ki zagotavlja funkcionalno integriteto varovane stavbne dediščine v širšem prostoru brez motečih prvin.

Prepovedano je:

- objekt poškodovati ali podreti,
- spreminjati tlorisno in višinsko zasnovo,
- spreminjati konstrukcijsko zasnovo in gradivo,
- spreminjati funkcionalno zasnovo in razporeditev dejavnosti v notranjem in pripadajočem zunanem prostoru,
- spreminjati oblikovanost zunanjsčine - arhitekturno členitev, strešine, kritino, napušče, zatrepe, stavbno pohištvo, gradiva, barvo, detajle itd.,
- na fasade nameščati reklamne panoje, izveske in svetila, ki niso v skladu z oblikovno in vsebinsko zasnovo objekta,
- spreminjati odnos do drugih objektov na parceli in do sosednjih stavb,
- spreminjati komunikacijsko in infrastrukturno navezavo na javni prostor,
- spreminjati ožjo okolico (pripadajoči odprti prostor) z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin.

Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo KD možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti dele stavb oz. stavbne opreme v kvalitetnejše oz. avtentičnejše stanje,
- izvajati znanstveno raziskovalna dela,
- spremeniti oz. dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta,
- posegati v okolico objekta zaradi boljše predstavitve objekta.

4. kapelica sv. Janeza Nepomuka:

Varuje se celoten spomenik, notranjščina in zunanost v izvorni ali obstoječi obliki, njegova celotna struktura, gabarite, gradiva in konstrukcijo, detajle, inventar ter položaj enote na stavbni parceli.

Dovoljeni so konservatorski in restavratorski posegi z maksimalnim upoštevanjem izvorne oblike oz. prezentacijski posegi, ki omogočajo boljše razumevanje stavbnega razvoja (npr. odstranitev morebitnih v preteklosti neustreznih izvedenih posegov).

Vsi posegi so možni le ob soglasju pristojne spomeniške službe na podlagi konservatorskega programa, ki ga le-ta izdelava. Funkcija objekta naj ne bo v nasprotju z njegovim spomeniškim značajem.

5. hiša Kosovelova št. 8:

Varuje se spominski plošči na obstoječi lokaciji in tudi širša okolica objekta, ki zagotavlja funkcionalno integriteto varovane stavbne dediščine v širšem prostoru brez motečih prvin.

Prepovedano je:

- objekt poškodovati ali podreti,
- spreminjati tlorsko in višinsko zasnovo,
- spreminjati konstrukcijsko zasnovo in gradivo,
- spreminjati funkcionalno zasnovo in razporeditev dejavnosti v notranjem in pripadajočem zunanjem prostoru,
- spreminjati oblikovanost zunanjščine - arhitekturno členitev, strešine, kritino, napušče, zatrepe, stavbno pohištvo, gradiva, barvo, detajle itd.,
- na fasade nameščati reklamne panoje, izveske in svetila, ki niso v skladu z oblikovno in vsebinsko zasnovo objekta,
- spreminjati odnos do drugih objektov na parceli in do sosednjih stavb,
- spreminjati komunikacijsko in infrastrukturno navezavo na javni prostor,
- spreminjati ožjo okolico (pripadajoči odprti prostor) z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin,

Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo KD možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti dele stavb oz. stavbne opreme v kvalitetnejše oz. avtentičnejše stanje,
- izvajati znanstveno raziskovalna dela,
- spremeniti namembnost objekta, če ni možno zagotoviti prvotne funkcije in če s tem nista bistveno prizadeti materialna substanca in pričevalnost objekta,
- spremeniti oz. dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta,
- na fasade nameščati nevpadljive izveske in napise,
- odpirati strehe (strešna okna, frčade) na tisti strani objekta, ki ni v vidnem stiku z javnih prostorom,
- posegati v okolico objekta zaradi boljše predstavitve objekta.

6. hiša ulica Vinka Mohoriča št. 1:

Varuje se celoten spomenik, notranjščina in zunanost v izvorni ali obstoječi obliki, njegova celotna struktura, gabarite, vsa gradiva in konstrukcijo, detajle, poslikavo na pročelju, muzeološko obravnavo inventarja ter položaj enote na stavbni parceli.

Dovoljeni so konservatorski in restavratorski posegi z maksimalnim upoštevanjem izvirne oblike oz. prezentacijski posegi, ki omogočajo boljše razumevanje stavbnega razvoja (npr. odstranitev morebitnih v preteklosti neustrezno izvedenih posegov).

Vsi posegi so možni le ob soglasju pristojne spomeniške službe na podlagi konservatorskega programa, ki ga le-ta izdelata. Funkcija objekta naj ne bo v nasprotju z njegovim spomeniškim značajem.

7. znamenje pri Lazarju – Pot k sv. Antonu št. 20:

Varuje se celoten spomenik, notranjščina in zunanost v izvorni ali obstoječi obliki, njegova celotna struktura, gabarite, vsa gradiva in konstrukcijo, poslikavo, detajle, inventar oz. muzeološko obravnavo inventarja ter položaj enote na stavbni parceli.

Dovoljeni so konservatorski in restavratorski posegi z maksimalnim upoštevanjem izvirne oblike oz. prezentacijski posegi, ki omogočajo boljše razumevanje stavbnega razvoja (npr. odstranitev morebitnih v preteklosti neustrezno izvedenih posegov).

Vsi posegi so možni le ob soglasju pristojne spomeniške službe na podlagi konservatorskega programa, ki ga le-ta izdelata. Funkcija objekta naj ne bo v nasprotju z njegovim spomeniškim značajem.

8. Čipkarska šola, Kosovelova 21:

Varuje se tudi širša okolica objekta, ki zagotavlja funkcionalno integriteto varovane stavbne dediščine v širšem prostoru brez motečih prvin.

Prepovedano je:

- objekt poškodovati ali podreti,
- spreminjati tlorisno in višinsko zasnovo,
- spreminjati konstrukcijsko zasnovo in gradivo,
- spreminjati funkcionalno zasnovo in razporeditev dejavnosti v notranjem in pripadajočem zunanjem prostoru,
- spreminjati oblikovanost zunanjsčine - arhitekturno členitev, strešine, kritino, napušče, zatrepe, stavbno pohištvo, gradiva, barvo, detajle itd.,
- na fasade nameščati reklamne panoje, izveske in svetila, ki niso v skladu z oblikovno in vsebinsko zasnovo objekta,
- spreminjati odnos do drugih objektov na parceli in do sosednjih stavb,
- spreminjati komunikacijsko in infrastrukturno navezavo na javni prostor,
- spreminjati ožjo okolico (pripadajoči odprti prostor) z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin.

Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo KD možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti dele stavb oz. stavbne opreme v kvalitetnejše oz. avtentičnejše stanje,
- izvajati znanstveno raziskovalna dela,
- spremeniti namembnost objekta, če ni možno zagotoviti prvotne funkcije in če s tem nista bistveno prizadeti materialna substanca in pričevalnost objekta,
- spremeniti oz. dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta,
- na fasade nameščati nevpadljive izveske in napise,
- odpirati strehe (strešna okna, frčade) na tisti strani objekta, ki ni v vidnem stiku z javnih prostorom,
- posegati v okolico objekta zaradi boljše predstavitve objekta.

9. Realka, Študentovska ulica št. 16:

Varuje se:

- tlorisna in višinska zasnova objekta,
- oblikovanost zunanjsčine - štukaturne elemente, okrasne okenske okvirje, zidne vence in rustiko v ometu,
- oblikovanost stavbnega pohištva,
- oblikovanje hodnikov in stropov na hodnikih ter tlak na hodnikih,
- ožja okolica - predvsem dostop preko stopnišča in pripadajoči park ob južni fasadi.

Ohranja se:

- velikost in razporeditev okenskih odprtih, kasetirana okna in glavna vhodna vrata,
- centralno stopnišče,
- obokane stropove v kletnih prostorih.

10. grobnica cerkve sv. Barbare:

Ohranja se kripta v sedanjem stanju.

11. Pot živega srebra – del Prelovčeve ulice:

Varuje se trasa, ki poteka po delu današnje Prelovčeve ulice.

Prepovedano je traso spreminjati ali uničiti.

12. cerkev Žalostne Matere Božje z vhodno pokopališko stavbo, obzidjem in stopniščem s kostnico:

Varuje se spominske plošče na obstoječi lokaciji in tudi širša okolica objekta, ki zagotavlja funkcionalno integriteto varovane stavbne dediščine v širšem prostoru brez motečih prvin.

Prepovedano je:

- objekt poškodovati ali podreti,
- spreminjati tlorisno in višinsko zasnovo,
- spreminjati konstrukcijsko zasnovo in gradivo,
- spreminjati funkcionalno zasnovo in razporeditev dejavnosti v notranjem in pripadajočem zunanjem prostoru,
- spreminjati oblikovanost zunanjščine - arhitekturno členitev, strešine, kritino, napušče, zatrepe, stavbno pohištvo, gradiva, barvo, detajle itd.,
- na fasade nameščati reklamne panoje, izveske in svetila, ki niso v skladu z oblikovno in vsebinsko zasnovo objekta,
- spreminjati odnos do drugih objektov na parceli in do sosednjih stavb,
- spreminjati komunikacijsko in infrastrukturno navezavo na javni prostor,
- spreminjati ožjo okolico (pripadajoči odprti prostor) z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin,

Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo KD možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti dele stavb oz. stavbne opreme v kvalitetnejše oz. avtentičnejše stanje,
- izvajati znanstveno raziskovalna dela,
- spremeniti oz. dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta,
- posegati v okolico objekta zaradi boljše predstavitve objekta.

13. Gozdarska šola, Gregorčičeva 35:

Varuje se:

- tlorisna in višinska zasnova objekta,
- oblikovanost zunanjščine: kritino, vse detajle na fasadi, velikost in razporeditev okenskih odprtin,
- okna: obliko oken je potrebno ohraniti po vzoru prvotnih.

Prepovedano je:

- vgraditi strešna okna.

Pri izvajanju posegov se upošteva smernice:

- razporeditev prostorov v nadstropju se lahko izvede glede na namembnost,
- zazidane okenske odprtine se ponovno odpre,
- spominsko ploščo vzdano na desni strani pritličja na mestu okna je smiselno prestaviti višje na mesto med etažama, okno pa se ponovno odpre,
- mansardna nadstreška (kukrle) se oblikujeta po ohranjeni dokumentaciji,
- v pritličju je potrebno ohranjati oboke, smiselno je odpreti oboja vrata v osi. Vhodna veža mora ostati »čista«, brez prezidav in masivne opreme, ometi gladki apneni, tlak opečnat, po vzoru delno ohranjenega,
- oboke v pritličju, ki so bili odstranjeni brez kulturno varstvenih soglasij, bi bilo smiselno ponovno pozidati po vzoru obstoječih.

14. znamenje pri Kumru – Gorska pot št. 24:

Varuje se celoten spomenik, notranjščina in zunanost v izvorni ali obstoječi obliki, njegova celotna struktura, gabarite, gradiva in konstrukcijo, detajle, poslikavo, muzeološko obravnavo inventarja ter položaj enote na stavbni parceli.

Dovoljeni so konservatorski in restavratorski posegi z maksimalnim upoštevanjem izvirne oblike oz. prezentacijski posegi, ki omogočajo boljše razumevanje stavbnega razvoja (npr. odstranitev morebitnih v preteklosti neustrezno izvedenih posegov).

Vsi posegi so možni le ob soglasju pristojne spomeniške službe na podlagi konservatorskega programa, ki ga le-ta izdelava. Funkcija objekta naj ne bo v nasprotju z njegovim spomeniškim značajem.

15. strojnica jaška Inzaghi:

Varuje se tudi širša okolica objekta, ki zagotavlja funkcionalno integriteto varovane stavbne dediščine v širšem prostoru brez motečih prvin.

Prepovedano je:

- objekt poškodovati ali podreti,
- spreminjati tlorisno in višinsko zasnovo,
- spreminjati konstrukcijsko zasnovo in gradivo,
- spreminjati funkcionalno zasnovo in razporeditev dejavnosti v notranjem in pripadajočem zunanjem prostoru,
- spreminjati oblikovanost zunanjsčine - arhitekturno členitev, strešine, kritino, napušče, zatrepe, stavbno pohištvo, gradiva, barvo, detajle itd.,
- na fasade nameščati reklamne panoje, izveske in svetila, ki niso v skladu z oblikovno in vsebinsko zasnovo objekta,
- spreminjati odnos do drugih objektov na parceli in do sosednjih stavb,
- spreminjati komunikacijsko in infrastrukturno navezavo na javni prostor,
- spreminjati ožjo okolico (pripadajoči odprti prostor) z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin,

Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo KD možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti dele stavb oz. stavbne opreme v kvalitetnejše oz. avtentičnejše stanje,
- izvajati znanstveno raziskovalna dela,
- spremeniti namembnost objekta, če ni možno zagotoviti prvotne funkcije in če s tem nista bistveno prizadeti materialna substanca in pričevalnost objekta,
- spremeniti oz. dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta,
- na fasade nameščati nevpadljive izveske in napise,
- odpirati strehe (strešna okna, frčade) na tisti strani objekta, ki ni v vidnem stiku z javnih prostorom,
- posegati v okolico objekta zaradi boljše predstavitve objekta.

16. Čermak- Špirekova peč:

Pri izvajanju posegov se upošteva smernico:

- peč se ponovno pozida in smiselno umesti v območje topilnice.

14. člen

Za arheološke spomenike veljata varstvena režima:

Varstveni režim I. stopnje, ki določa:

- varovanje vseh spomeniških sestavin v neokrnjeni in izvirni obliki,
- kakršenkoli poseg je mogoč le z dovoljenjem in pogoji, ki jih predpiše zavod.

Varstveni režim II. stopnje, ki določa:

- varovanje vseh pomembnejših spomeniških sestavin,

- predhodna sistematična raziskava arheološkega spomenika in po potrebi ohranitev posameznih nepremičnih sestavin,
- za vsak poseg je potrebno soglasje pristojnega zavoda.

15. člen

Za podzemne geomorfološke naravne znamenitosti (jame, brezna) velja varstveni režim, po katerem je prepovedano:

- poškodovati, uničevati ali odstranjevati sigaste tvorbe (npr. kapnike) v jamah in brezni,
- izvajati zemeljska dela v ožjem območju jame ali brezna,
- spreminjati vegetacijsko odejo v neposredni okolici, na površju kraških jam in brezen,
- odlagati tekoče ali trde odpadke v jame in brezna ali na površje oziroma širše območje, kar bi onesnažilo naravno znamenitost,
- onesnažitev vode, ki ponikuje v jame,
- loviti ali nabirati jamsko floro in favno v neznanstvene namene,
- prepovedane so vse vrste gradenj ob vseh vhodih v jame in brezna,
- povzročati vibracije ali eksplozije v bližini jame ali brezna,
- obiskovati jame ali brezna, ki niso urejene za turistični ogled, če gre za neznanstvene namene,
- onesnaževanje voda (npr. s spuščanjem tehnoloških odpadnih voda, tekočih odpadkov, kanalizacijskih odplak ali z odlaganjem odpadkov vseh vrst v strugo, na breg v neposredno bližino vode),
- hidroenergetska izkoriščanja (npr. gradnje jezov, zbiralnih jezer, gradnja hidroenergetskih objektov ipd.),
- spreminjanje naravne temperature voda in vsako spreminjanje sestave vode (npr. sprememba PH, ipd.),
- spreminjanje vodnega režima,
- regulacijska dela,
- gradnje objektov na bregu ali neposredni bližini bregov.

16. člen

Za botanične in dendrološke naravne znamenitosti velja varstveni režim, po katerem je prepovedano:

- vsako poseganje, ki bi spremenilo rastične razmere na sami lokaliteti oziroma biotopu, npr. odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnega stanja (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine talne vode, spreminjanje kislosti ali alkalnosti voda, poplavitve, zamenjava sladke vode za slano ali narobe), odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje (odlaganje odpadnih materialov ipd.), gradnje vseh vrst ter zemeljska dela,
- trgati cvetje, izkopavati, nabirati, poškodovati ali lomiti rastline (zelišča, drevesa in grme),
- nabirati semena ali plodove rastlin,
- spreminjati kulturo rastišča, kar bi pomenilo poseg v rastiščne pogoje (npr. izkoriščanje gozda, pogozditev travnika ali pašnika, preoranje ledine ipd.),
- vsako drugo poseganje na ožji lokaliteti, ki škodljivo vpliva na rastline,
- izvajati taksna regulacijska ali melioracijska dela v okolici, katerih škodljive posledice bi bilo mogoče čutiti na ožji lokaliteti,
- onesnaževati zrak s prahom aerosoli ali strupenimi plini,

- sekati, obsekovati, lomiti oziroma drugače nasilno uničevati ali poškodovati drevesa, njihova debla, korenine in veje,
- spreminjati obstoječo osončenost dreves in rastišča (npr. razgaljati krošnjo ali deblo, zasenčiti drevesa s stavbami ali napravami ipd.),
- obešati ali postavljati tuja telesa na deblo, korenine ali veje (npr. svetilke, nosilce žičnih vodov, table, omarice, antene, razgledišča, stopnice ipd.),
- zgraditi večje stalne objekte ali zgradbe na območju neposrednega rastišča.

17. člen

Nadzor nad izvajanjem določb tega odloka opravljajo pristojne službe Medobčinskega inšpektorata občin Idrija, Logatec in Vrhnika.

18. člen

Občinski upravni organ pristojen za kulturo izvede vpis kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti iz 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. in 10. člena tega odloka v zemljiško knjigo in po razglasitvi izda odločbo imetnikom spomenikov oziroma imetnikom pravice upravljanja ter jih seznanji z režimi varstva, posameznimi omejitvami in prepovedmi ter razvojnimi usmeritvami in z drugimi obveznostmi v zvezi s spomeniki in naravnimi znamenitostmi, ki izhajajo iz zakona o naravni in kulturni dediščini.

19. člen

Za kršitev določb tega odloka so predpisane denarne kazni, in sicer:

1. za posameznike najmanj 5.000 SIT.
2. za pravno osebo in za posameznika, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti najmanj 50.000 SIT.
3. za odgovorno osebo pravne osebe najmanj 5.000 SIT.

20. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati odlok o spomeniškem redu v občini Idrija (Uradno glasilo, št. 8/69, z dne 29. 12. 1969).

21. člen

Odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. 63-3/82

Idrija, dne 12. marca 1986

Predsednik Skupščine občine Idrija
Stanislav Brelih l. r.

Št. 63-3/82
Idrija, dne 23. septembra 1993.

Predsednik
Skupščine občine Idrija
dr. Janez Podobnik, dr. med. l. r.

Št. 61711-2/97
Idrija, dne 17. julija 1997.

Predsednik
Občinskega sveta občine Idrija
Franci Jereb, dr. med. l. r.

Št. 66000-1/2003
Idrija, dne 18. decembra 2003.

Župan
Občine Idrija
Damjan Krapš l. r.

Št. 66000-1/1999
Idrija, dne 17. maja 2007

Župan
Občine Idrija
Bojan Sever l.r.

Št. 620-0001/2007
Idrija, dne 6. decembra 2007

Župan
Občine Idrija
Bojan Sever l.r.

Št. 620-0001/2007
Idrija, dne 4. julija 2019

Župan
Občine Idrija
Tomaž Vencelj

Št. 620-0001/2007
Idrija, dne 13. novembra 2025

Župan
Občine Idrija
Tomaž Vencelj

OBČINA IDRIJA			
Prejeto	28 -03- 2023	Sig. znak	MM
Vredn.:		Priloge:	
Št. Zadeve:	622- 1/2023-1		

Številka: NG-0066-3/2023-KdBBR/K
Datum: 06.03.2023

Občina Idrija
Mestni trg 1
5280 Idrija

Zadeva:
PREDLOG ZA RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK LOKALNEGA POMENA

Spoštovani!

V prilogi Vam pošiljamo predlog za razglasitev za kulturni spomenik lokalnega pomena Idrija - Rudarska Hiša Giser EID 1-30919, izdelan dne 03.02.2023.

Lep pozdrav!

Pripravile:
Katja Kosič, mag. inž. arh.
Dr. Alenka di Battista, prof.um.zgod. in dipl.zg.
Patricija Bratina, univ. dipl. arheol.

Vodja območne enote:
Ernesta Drole, prof. zg. in soc.

Priloga: 1 x predlog za razglasitev za kulturni spomenik lokalnega pomena
1x naravoslovne smernice za Idrija - Rudarska Hiša Giser EID 1-30919

Poslano:
Občina Idrija, Mestni trg 1, 5280 Idrija- PO POŠTI

OBČINA IDRJA

Številka:	58-03-2023	Številka:
Podpis:		Podpis:
Podpis:		Podpis:

Idrija - Rudarska Hiša Giser EID 1-30919

PREDLOG ZA RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK LOKALNEGA POMENA

Datum: 03. 02. 2023

Obvezni elementi predloga za razglasitev nepremičnega kulturnega spomenika

Obrazec mora biti izpolnjen posebej za vsako enoto dediščine, ki je predlagana za razglasitev za kulturni spomenik. Če je za predlog razglasitve izdelan elaborat razglasitve, mora biti ta obrazec njegov sestavni del.

Datum: 10.10.2022

I. VRSTA SPOMENIKA

- spomenik lokalnega pomena
 spomenik državnega pomena

II. ENOTA DEDIŠČINE

EŠD: XXXX

Ime enote: Idrija - Rudarska hiša Ulica zmage 12

III. OBSEG RAZGLASITVE

- posamezni spomenik
 spomeniško območje
 razglasitev na podlagi sporazuma
 enotno zavarovanje spomenika in narave

IV. OPIS ENOTE

Hiša Giser je primer značilne večetažne idrijske stanovanjske rudarske hiše z razgibanim tlorisom, ki leži delno vkopana v breg in s čelom gleda v dolino. Fasada v zatrepu je štiriosna z značilnimi okenci (dvojna dvokrilna okna so deljena na šest polj), medtem ko so preostale fasade bolj zaprte in imajo ponekod spremenjene okenske odprtine (zahodna fasada). Fasade so ometane in so bile v šestdesetih letih prebarvane v oker odtenek (sicer vidni sledovi prvotnega naravnega apnenega beleža).

Nadstropje je v jugovzhodnem delu razširjeno iznad pritličnega tlorisa. Značilen izzidek (izmik nadstropja) ščiti zunanje betonsko enoramno stopnišče, ki vodi do kletnih prostorov. Do dvignjenega vhoda v pritličje, ki je kot običajno postavljeno ob daljšo stranico stavbe in je zavarovano z lesenim balkonom, skritim pod napuščem, vodi majhna dvignjena ploščad (podiček) po šestih betonskih stopnicah. Mansarda ni bivalna, zato hiša nima ajkrov ali strešnih oken.

Hiša ima urejen prostor pred glavnim vhodom z zidcem in značilnim ograjenim vrtom. Osnovni volumen dograjujeta v pribrežnem delu za hišo prizidka krita z enokapnico. Sestavni člen domačije Giser so bile t. i. ute, enostavni objekti, grajeni iz kombinacije kamnitega podstavka in preproste

lesene nadgradnje, namenjeni shranjevanju, predvsem sena. K hiši Giser, so na obsežnem zemljišču pripadale kar tri ute, od katerih je danes najbolj reprezentativna zlasti, tista na zahodni strani hiše, ki pa je v gradbenem zelo slabem stanju.

Spodnji prostori in kuhinjski predel obeh nadstropij hiše Giser so zidani. Gornji del zunanjega oboda je sestavljen iz krepkih desk, obitih z letvami na ribjo kost, ometanih in zaščitenih z apnenim beležem. Strešna konstrukcija strme dvokapne strehe, stropovi, strma notranja stopnišča, gank in opaži so leseni. Dvokapnico danes prekriva betonska kritina, ki je nadomestila originalno kritino iz kratkih klanih desk iz jelovega lesa (šinklni). V šestdesetih letih prejšnjega stoletja se je izvedlo še druge posodobitve tradicionalnih elementov, kot so gank, podiček, stropa kuhinje v pritličju in dodane terase ob zgornji kuhinji, z uvedbo železobetonskih elementov.

Pritličje ima ohranjeno tradicionalno razporeditev, ki obsega vhodno vežo s strmim lesenim stopniščem v nadstropje, kuhinjo in glavno sobo (hiša) s spremljajočo manjšo kamro. V SZ delu pritličja je dozidana shramba s kopalnico. Tipična razporeditev se nekoliko manj prostorni obliki ponovi v nadstropju. Kletni prostori v nižje ležečem delu stavbe, ki ne zavzemajo celotnega osnovnega tlorisa, obsegajo dve shrambi (nekoč štala). Podstrešje je neizkoriščeno.

Tlak kletnih prostorov in vhodne veže v pritličju je betonski. Stene in stropi so gladko ometani in pleskani. Tla v nadstropju so izvedena iz zbitih desk različnih širin. Tla v pritličju so pretežno zaključena s parketom. Glavni prostor-hiša je zaključen s keramičnimi ploščicami. Pohištvo v hiši Giser obsega od preprostejših prvotnih kostnov (predalnikov) in skrinj do poznejših umetelno izrezljanih omar iz zgodnjega 20. stoletja ter sodobnejšega furniranega pohištva iz časa po drugi svetovni vojni in pripoveduje zgodbo o dveh stoletjih neprekinjenega bivanja v tem objektu.

V. VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Rudarska hiša Giser, na ulici Zmage 12, je ena izmed redkih ohranjenih rudarskih hiš iz 18. in 19. stoletja v katerih je stanovalo po več družin. Vse do danes je ohranila več kot pet tradicionalnih lastnosti rudarskih hiš: in sicer lokacija delno vkopana v breg s čelom, ki gleda v dolino, originalna skeletna konstrukcija nadstropja in kamnitega pritličja s kletjo, avtentična tlorisna razporeditev prostorov v notranjosti, strma streha in simetrična zasnova zatrepne fasade z značilnimi dvojnimi dvokrilnimi okni deljenimi na šest polj, element podička in ganka ter prisotnost ograjenega vrta pred hišo.
- Hiša Giser je predstavnicca ogrožene tradicionalne tipologije stanovanjskih hiš, ki sooblikujejo najstarejše slovensko rudarsko mesto. Rudarske hiše so edinstven tip stanovanjske gradnje, ki je stoletja oblikoval podobo in delavski značaj Idrije in so del »kulture živega srebra« tako v tehniškem, kot tudi v splošno bivalnem, urbanem in socialnem smislu.
- Rudarska hiša Giser ima značilno prostorsko umeščenost v pobočje na obrobju historičnega jedra. Skupaj s sosednjo Rejčevo hišo predstavlja pomembno geografsko, vizualno in fizično dominantno ter prepoznaven in nepogrešljiv del prostorske ureditve severovzhodnega dela historičnega naselja, ki je bil intenzivneje poseljen od 19. stoletja dalje.
- Hiša Gieser odraža neprekinjeno bivanjsko kontinuiteto tradicionalne večstanovanjske rudarske hiše, ki sega od prvih dokumentiranih lastnikov hiše v sredini 19. stoletja vse do leta 2003, ko je umrl njen zadnji stanovalec. Z uporabo sodobnih materialov in konstrukcij (npr. betonska plošča vhodnega »podička« in ganka ter etaže med kletjo in pritličjem) in s prizidki na severni strani ter z izmiki iznad pritličja predstavlja sodobno izpeljanko tradicionalne rudarske hiše, ki se je razvila zaradi spreminjajočih se potreb lastnikov po večjih bivalnih prostorih in po uporabi obstojnejših modernih materialov.

VI. VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Stavba v celoti s florisnim in višinskim gabaritom, konstrukcijsko zasnovo, gradivom, obliko strehe in strešnimi nakloni ter značilnimi arhitekturnimi členi;
- Fasade z značilnimi ometi in detajli (npr. portali, leseni balkon, okenski okvirji);
- Značilni prostorski položaj in specifična pojavnost objekta;
- Komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico (navezava na pripadajoči odprti prostor z niveleto površin in ledo, namembnostjo in oblikovanostjo površin);
- Notranja florisna razporeditev in osnovna funkcionalna zasnova prostorov (npr. leseno notranje stopnišče);
- Ohranjena stavbna oprema (npr. lesena dvojna dvokrilna okna, deljena na šest polj, lesena vhodna vrata) in urejene površine ob objektu (npr. ograjen vrt pred stavbo);
- Izbrani avtentični naravni in umetni materiali (omet, beton, kamen, les itd.);
- Pretežno bivalna namembnost objekta;
- Varujejo se arheološke plasti v stavbi in ožji okolici.

VII. OBSEG IN PODATKI O LASTNIKIH

VII.1. Spomenik

katastrska občina	parcelna številka	cela / del	številka stavbe	lastnik
IDRIJA-MESTO	1737	cela	208	

VII.2. Vplivno območje

Vplivno območje, ni določeno, ker se stavba nahaja znotraj varovanega naselbinskega spomenika Idrija - Mestno jedro (EŠD 182).

VIII. PREMIČNINE, KI SO SESTAVNI DEL SPOMENIKA

- Spomenik nima premičnin, ki so njegov sestavni del.
- Premičnine, ki se razglašajo skupaj s spomenikom, so vpisane v inventarno knjigo.
 - Inventarna knjiga je priloga predloga za razglasitev.
 - Inventarno knjigo hrani:
- Z aktom o razglasitvi je treba opredeliti obveznost izdelave inventarne knjige premičnin, ki so sestavni del spomenika, in sicer najkasneje v roku 3let od sprejetja akta o razglasitvi.

IX. OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Varuje se:

- florisna in višinska zasnova (gabariti);
- gradivo (substanca) in konstrukcijska zasnova;
- oblikovanost zunanjščine (členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, stavbno pohištvo, barvo in strukturo fasade, detajli itd.); arhitekturno podobo spomenika ni dovoljeno spreminjati z izjemo sekundarnih predelav, ki znižujejo vrednost spomenika.
- funkcionalna zasnova v notranjem in pripadajočem zunanjem prostoru;
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico (pripadajoči odprti prostor z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih površin, odnos do drugih objektov na parceli in do sosednjih stavb);

- prostorski kontekst, pojavnost in vedute. V območju spomenika niso dovoljene pozidave, postavitve ograj, nadzemne infrastrukture, reklamnih panojev z izjemo minimalističnih oznak za kulturno dediščino.
- v notranjosti se ohranja večji del originalne opreme (npr. tlaki, štukature na stropu ipd.)
- redno in strokovno vzdrževanje ter obnavljanje izvornih sestavin, celotne arhitekture in zunanjih površin ob hiši
- ohranjanje pretežno bivalne funkcije stavbe
- predhodno izdelavo konservatorskega načrta za večje kompleksne posege v spomenik ali v njegovo celovito prenovo
- prepoved spreminjanja varaovanih sestavin spomenika; v primeru okrnitve spomenika ali njegovega varovanega dela je potrebno zagotoviti povrnitev v prvotno stanje na stroške povzročitelja
- ob posegih v tlake, pod obstoječe temelje ter ob posegih v zemljinu v neposredni okolici objekta je potrebno opraviti arheološke raziskave, s katerimi se natančneje določijo ukrepi varstva ali se arheološke ostaline nadzorovano odstranijo. Arheološke raziskave obsegajo tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča.
- v primeru izjemnega odkritja, predvsem ostankov grajenih struktur, je potrebno ostaline ohraniti ali prezentirati na mestu odkritja

X. OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

X.1. Opis varstvenega režima

Glede na to, da vplivno območje ni posebej označeno, varstveni režim za vplivno območje ni posebej določen. Pri posegih velja varstveni režim za naselbinski spomenik Idrija - Mestno jedro (EŠD 182).

XI. PREDKUPNA PRAVICA NA NEPREMIČNINI V VPLIVNEM OBMOČJU

XI.1. Uveljavljanje predkupne pravice v vplivnem območju

V primeru predvidenega uveljavljanja predkupne pravice v vplivnem območju je treba lastnike parcel, za katere je predvideno uveljavljanje, s tem seznaniti. V takšnem primeru v tabelo v točki VII.2 označite parcele, na katerih predlagate uveljavljanje predkupne pravice.

- Ne predlagamo uveljavljanja predkupne pravice.
- Predlagamo uveljavljanje predkupne pravice posameznih parcel v vplivnem območju (parcele so označene v tabeli v točki VII.2.).
- Predlagamo uveljavljanje predkupne pravice za vse parcele v vplivnem območju.

XII. OBVEZNOST JAVNE DOSTOPNOSTI SPOMENIKA

XII.1. Obveznost javne dostopnosti spomenika

Z aktom o razglasitvi je treba zagotoviti obveznost javne dostopnosti spomenika

da ne

XII.2. Zahteve glede javne dostopnosti spomenika

Spomenik bo javno dostopen za vodene obiske s pedagoško razlago specifične stavbne tipologije rudniške dediščine. Spomenik bo dostopen za javnost v skladu z varstvenim režimom in v skladu z internim dokumentom upravljavca spomenika, ki bo urejal primeren način rabe in dostopanja v spomenik.

XIII. UPRAVLJANJE SPOMENIKA

Zakon predpisuje obveznost določitve upravljavca in sprejetje načrta upravljanja za spomenike, ki so varovani na podlagi mednarodnih pravnih aktov in za spomeniška območja (glej 59. in 60. člen ZVKD-1). Z aktom o razglasitvi se lahko opredeli obveznost sprejetja načrta upravljanja tudi za druge spomenike.

XIII.1. Obveznost sprejetja načrta upravljanja

Z aktom o razglasitvi je treba opredeliti obveznost sprejetja načrta upravljanja.

da ne

XIV. OZNAČITEV SPOMENIKA

Zakon določa, da morajo biti nepremični spomeniki označeni. Z aktom o razglasitvi se lahko konkretizirata način in mesto označitve v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11). Če bi bila označitev spomenika v nasprotju s koristmi varstva in drugimi javnimi koristmi, se označitev spomenika ne opravi (glej 58. člen ZVKD-1). Izjemoma se ne označujejo posamezni arheološki ali drugi spomeniki, kadar tako določa akt o razglasitvi in je to nujno zaradi načina varovanja spomenika ali njegovih delov.

Z odlokom o razglasitvi je treba konkretizirati način označitve.

Spomenik mora biti označen v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11) z oznako, ki ne kmi likovne podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika.

Spomenik se zaradi koristi varovanja ne označi s predpisano oznako.
Utemeljitev:

XV. RAZGLASITEV SPOMENIKA, KI VPLIVA NA OHRANJANJE NARAVE

Razglasitev se nanaša na območje, varovano ali zavarovano po predpisih s področja ohranjanja narave

da ne

XV.1. Identifikacija območja ohranjanja narave

Navedite območja, varovana ali zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave, na katere vpliva razglasitev. Navedite tudi akt njihovega varovanja ali zavarovanja.

XV.2. Pridobitev naravovarstvenih smernic

Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/04 - UPB) v 97. členu določa, da je treba v postopku sprejemanja aktov razglasitve nepremičnega kulturnega spomenika, ki se nanašajo na območja, ki so na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave določena za zavarovana območja, ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja ter naravne vrednote, pridobiti naravovarstvene smernice. Naravovarstvene smernice niso potrebne, kadar se razglašajo območje kulturne krajine ali spomenik oblikovane narave. Naravovarstvene smernice izdaja Zavod RS za varstvo narave. Kopijo naravovarstvenih smernic priložite predlogu za razglasitev.

V postopku priprave predloga za razglasitev so bile pridobljene naravovarstvene smernice.

da ne

Številka in datum izdaje naravovarstvenih smernic:

XVI. OCENA FINANČNIH POSLEDIC

Finančne posledice sprejetja odloka z vidika 39. člena ZVKD-1 niso predvidene.

XVII. USKLAJENOST Z REGISTROM NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

- Podatki v predlogu za razglasitev so v celoti usklajeni s podatki registra.
- Podatki v predlogu za razglasitev niso usklajeni z registrom, potrebna je sprememba vpisa.

Usklajenost preveril:

Dr. Alenka Di Battista

ime in podpis

XVIII. GRAFIČNE PRILOGE

- Izris spomenika in vplivnega območja na DKN.
Izris mora vsebovati navedbo EŠD, katastrske občine, merila izrisa in datuma izrisa.
Spomenik in vplivno območje (če obstaja) morata biti na izrisu jasno označena, parcele morajo biti označene s parcelnimi številkami.
Izris mora biti žigosan.
- Izris spomenika in vplivnega območja na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1 : 5000.
Izris mora vsebovati navedbo EŠD, merila izrisa in datuma izrisa.
Spomenik in vplivno območje (če obstaja) morata biti na izrisu jasno označena.
Izris mora biti žigosan.

XIX. DRUGE PRILOGE

- elaborat predloga za razglasitev
- inventarna knjiga premičnin
- kopija naravovarstvenih smernic
-
-
-

XX. SEZNAVITEV LASTNIKA Z RAZGLASITVIJO

12. člen ZVKD-1 določa, da seznanitev lastnikov s predlogom za razglasitev opravi zavod za spomenike državnega pomena in občina za spomenike lokalnega pomena. Javno obravnavo je treba izvesti, če gre za razglasitev spomeniškega območja. S seznanitvijo je lastnikom dana možnost, da podajo svoje mnenje v zvezi z razglasitvijo. Zavod se mora do mnenj lastnikov opredeliti. S predlogom za razglasitev je treba seznaniti tudi upravljavca.

Predviden način obveščanja lastnikov/upravljavcev:

- po pošti (priporočeno s povratnico)
- z javnim naznanilom

javna obravnava

drugo:

Dodatna pojasnila za kulturne spomenike državnega pomena:

- Zavod lahko začne seznanjanje lastnikov z razglasitvijo šele, ko je osnutek odloka usklajen z Ministrstvom za kulturo.
- Za seznanitev lastnika z razglasitvijo je pripravljen poseben obrazec, ki ga Zavod izpolni in skupaj z dokazili pošlje Ministrstvu za kulturo po izvedeni seznanitvi.

XXL DOSTAVA

Predlog se organu, ki bo sprejel akt o razglasitvi, dostavi v pisni in elektronski obliki (PDF datoteka). Za spomenike državnega pomena je elektronski naslov: gp.mk@gov.si.

Odgovorni konservatorji:

Katja Kosič, u.d.i.a.

ime in podpis

Dr. Alenka Di Battista, prof.um.zgod. in
dipl.zgod.

ime in podpis

Patricija Bratina, univ. dipl. arheol.

ime in podpis

Vodja območne enote:

Ernesta Drole, prof. zg. in soc

ime in podpis

Bratina P

Podatki o seznanitvi lastnika z razglasitvijo za kulturni spomenik državnega pomena

Zakon določa, da mora Zavod o pripravi predloga za razglasitev seznaniti lastnike dediščine, ki naj bi se razglasila za spomenik, ter jim dati možnost, da podajo svoje mnenje v zvezi z razglasitvijo. Zavod mora izvesti javno obravnavo, če gre za razglasitev spomeniškega območja. Zavod se mora do mnenj lastnikov pisno opredeliti. S predlogom za razglasitev je treba seznaniti tudi upravljavca.

Način obveščanja lastnikov / upravljavcev:

- po pošti (priporočeno s povratnico)
- z javnim naznanilom
- javna obravnava
- drugo:

Priloge - dokazila:

- kopije obvestil o seznanitvi lastnika skupaj s kopijami povratnic x
- kopije podanih mnenj lastnikov x
- zapisnik javne obravnave x
- opredelitev Zavoda do mnenj lastnikov x
- x
- x

Podpis s strani odgovornih oseb za seznanitev:

Obrazec morajo podpisati osebe, ki so izvajale oziroma usklajevale seznanitev.

Odgovorna oseba za seznanitev:

KATJA KOSIČ
ime in podpis

TOMAŽ VENCELJ
ime in podpis

ime in podpis

Vodja območne enote:

ime in podpis

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

OBMOČNA ENOTA NOVA GORICA

Uradna spletna stran: www.zrsvn.si
T: 05 1 25 20
E: info@zrsvn.si
www.zrsvn.si

Številka: 3563-0075/2023-2
Datum: 28. 2. 2023

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Nova Gorica
Delpinova 16
5000 Nova Gorica

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
OE Nova Gorica

Prejeto:	28 -02- 2023	Sig. znak:
Št. zadeve:	NG-0041-2 / 2023	V. dn:
Za/v.v.		Priloge:

ZADEVA: Naravovarstvene smernice v postopku razglasitve nepremične kulturne dediščine za spomenik lokalnega pomena Idrinja - Rudarska hiša Giser (EID 1-30919)

Na osnovi vaše vloge št. NG-0041-1/2023-dBK/dB z dne 6. 2. 2023, ki smo jo prejeli dne 6. 2. 2023 in v skladu s 97. in 98. členom Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10; v nadaljevanju: ZON) izdajamo naravovarstvene smernice v postopku razglasitve objekta nepremične kulturne dediščine Idrinja - Rudarska hiša Giser za spomenik lokalnega pomena.

Objekt se nahaja na zemljišču s parcelno št. 1737, v k. o. Idrinja-mesto, v občini Idrinja.

1 UVOD

Naravovarstvene smernice so strokovno gradivo, s katerim se za območje, ki ima na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, opredelijo varstvene usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij ter ohranjanje biotske raznovrstnosti.

1.1 Pravne osnove naravovarstvenih smernic

Pri pripravi aktov razglasitve nepremičnega kulturnega spomenika se kot pravna osnova za varstvo narave uporabljajo mednarodne pogodbe, resolucije in priporočila, državni predpisi (zakoni, odloki, navodila in drugi podzakonski akti) ter občinski predpisi, navedeni v **splošnih naravovarstvenih smernicah** z dne 30. 3. 2021, ki so dostopne na spletni strani Zavoda RS za varstvo narave na naslovu:

[https://zrsvn-varstvonarave.si/wp-content/uploads/2021/03/Splo%C5%A1ne-naravovarstvene-smernice-za-urejanje-prostora .pdf](https://zrsvn-varstvonarave.si/wp-content/uploads/2021/03/Splo%C5%A1ne-naravovarstvene-smernice-za-urejanje-prostora.pdf)

V skladu s 100. členom ZON se vsebina naravovarstvenih smernic v aktih razglasitve nepremičnih kulturnih spomenikov upošteva tako, da varstveni režimi nepremičnih kulturnih spomenikov ne ogrožajo naravnih vrednot, zavarovanih območij, ekološko pomembnih območij in posebnih varstvenih območij.

2 SPLOŠNI DEL

Vsebina splošnega dela naravovarstvenih smernic, določena v 98. členu ZON, je prikazana v splošnih naravovarstvenih smernicah.

Rudarska hiša Giser v Idrinji leži na območju z naslednjim **naravovarstvenim statusom**:

- Ekološko pomembno območje: Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri (ID 80000) (Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18).

3 POSEBNI DEL

Na ekološko pomembnih območjih, se posege načrtuje tako da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta, povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Ugotavljamo, da razglasitev objekta nepremične kulturne dediščine Idrija - Rudarska hiša Giser za spomenik lokalnega pomena ne bo imela negativnega vpliva na ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatov ogroženih ter zavarovanih vrst, zaradi katerih je bilo določeno ekološko pomembno območje Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri (ID 80000) (Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18)). **Izdelava konkretnih naravovarstvenih smernic in izdaja naravovarstvenega mnenja zato nista potrebni.**

Morebitna vprašanja v zvezi z vsebino naravovarstvenih smernic prosimo naslovite na Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica, Delpinova 16, Nova Gorica, tel. 05 330 53 10.

Lepo pozdravljeni!

Nosilec naloge:

Vinko Treven, mag. struk. in funk. biol.
naravovarstveni svetovalec

Klavdij Bajc, univ. dipl. biol.
naravovarstveni svetnik
vodja OE Nova Gorica

Dokument je izdan in digitalno podpisan v dokumentnem sistemu ODOS.

Z odčitanjem QR kode lahko preverite elektronski podpis.

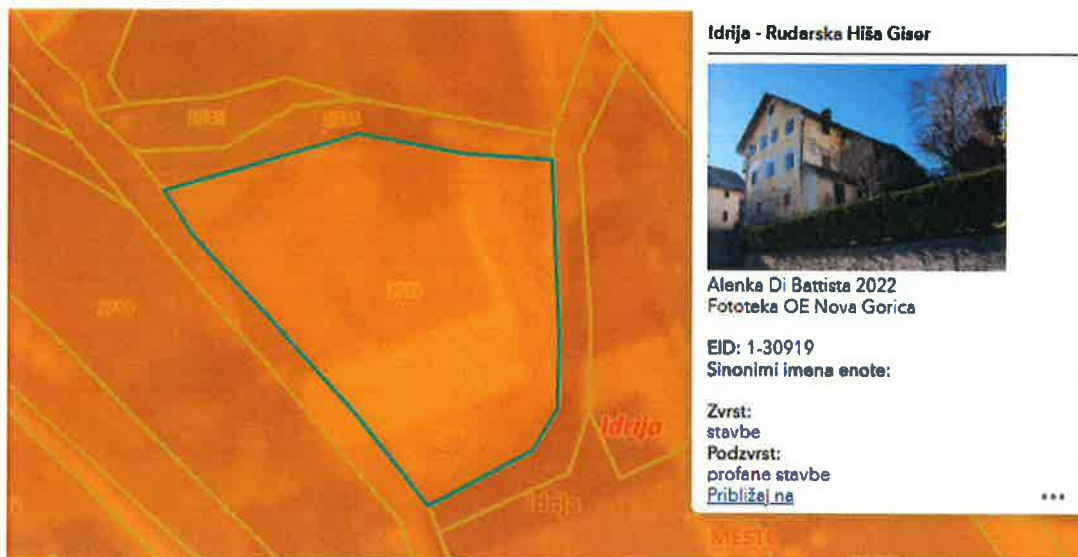

Priloge:

- dokumentacija

Poslano:

- naslovniku
- arhivu

Situacija območja predvidenega spomenika

